

РЕШЕНИЕ

№ 8604

гр. София, 12.03.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 68 състав,
в публично заседание на 26.02.2025 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Вяра Русева

при участието на секретаря Елеонора М Стоянова, като разгледа дело номер **12526** по описа за **2024** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 и сл. АПК.

Образувано е по жалба на “ЗИ-Метрикс“ АД срещу Заповед № 5129 / 13.11.2024г. на Председателя на КЗП с която на основание чл. 68л, ал.1 във връзка с чл. 68в, във връзка с чл. 68г, ал.1 от Закона за защита на потребителите; чл. 5, ал.1, т. 1 и чл. 8, ал. 1 и ал. 2, т. 9 от Устройствения правилник на Комисията за защита на потребителите към министъра на икономиката и индустрията, и Решение на Комисията за защита на потребителите по т.85, съгласно Протокол № 37 от 4.11.2024г. е забранено на жалбоподателя да използва нелоялна търговска практика-да задължава кредитополучателите при упражняване правото на отказ от сключения договор и при предсрочно погасяване на кредита да заплатят възнаграждението за допълнителна услуга /предоставяне на гаранция/ в пълен размер, което противоречи на изискването за добросъвестност и професионална компетентност.

В жалбата, в допълнителна молба от 6.02.2025г и в с.з чрез процесуалния си представител се релевират доводи за незаконосъобразност на оспорения адм. акт поради противоречие с материалноправните разпоредби и целта на закона. Излага подробни съображения относно същността и съдържанието на Общия разход по кредита и договор за поръчителство. Твърди, че търговската практика не противоречи на изискването за добросъвестност и професионална компетентност. Не било мотивирано и как търговската практика променя или е възможно да промени съществено икономическото поведение на средния потребител когото засяга или към когото е насочена, или на средния член от групата потребители, когато търговската

практика е насочена към група потребители. В допълнителната молба от 6.02.2025г обосновава, че не е налице конструкция предназначена да прикрие действителните разходи по кредита. Поддържа несъответствие с принципа на пропорционалност /чл. 6 АПК/. Моли да се отмени оспорената заповед. Претендира разноски в размер на платената държавна такса.

Ответникът – Председателят на КЗП в придружителното писмо-становище оспорва жалбата като неоснователна. Претендира юрисдикционно възнаграждение.

СПП не взема становище по жалбата.

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД С.-град, след като обсъди доводите на страните и прецени по реда на чл.235 ал.1 от ГПК във вр. чл. 144 от АПК, събраните и приети по делото относими писмени доказателства, приема за установено от фактическа и правна страна следното:

Извършена е проверка по документи, а именно договор за потребителски кредит от 16.09.2024г сключен между жалбоподателя „Зи-Метрикс“ АД като кредитор и И. Г. като кредитополучател, ведно с погасителни планове, стандартен европейски формуляр, общи условия, тарифа за бързи кредити, заявление за кредит, декларации, договор за поръчителство от 16.09.2024г между „Зи-Метрикс“ АД като кредитор и „РМД Груп“ ЕООД като гарант и И. Г. като кредитополучател, при която е установено, че потребителят е избрал да ползва допълнителна услуга към договора за кредит, а именно: поръчителство от търговско дружество /гарант/ срещу заплащане на възнаграждение за предоставяне гаранция от дружеството-поръчител РМД Груп ООД. Установено е също, че т.113 ал.3 от Общите условия на „Зи Метрикс“ АД за предоставяне на потребителски кредити от разстояние /бързи кредити/ противоречи на чл. 29 ал.7 от Закона за потребителския кредит, както и чрез последното изречение на т. 138 от Общите условия, кредиторът регламентирал задължителното изплащане от потребителя на описаните в т.113 ал.3 разноски за допълнителни услуги, които вече са били извършени изцяло. Чрез описаните условия в т.113 и т.138 от Общите условия кредиторът изисквал задължително изплащане в пълен размер на възнаграждението за допълнителна услуга /предоставяне на гаранция/ при упражняване правото на отказ от сключения договор и при предсрочно погасяване на кредита в противоречие на чл. 29 ал.7 ЗПК и заобикаляйки чл. 32 ал.1 от ЗПК. Тези действия били в противоречие с изискванията за добросъвестност и професионална компетентност.

След запознаване с представените документи и констатациите от проверката и въз основа на събраните в административното производство доказателства КЗП приема, че поведението на жалбоподателя – да задължава кредитополучателите при упражняване правото на отказ от сключения договор и при предсрочно погасяване на кредита да заплатят възнаграждението за допълнителна услуга /предоставяне на гаранция/ в пълен размер, противоречи на изискването за добросъвестност и професионална компетентност и е в противоречие на чл. 29 ал.7 ЗПК и заобикаляйки чл. 32 ал.1 от ЗПК, представлява нелоялна търговска практика по смисъла на чл. 68г, ал.1 вр с чл. 68в ЗЗП. Фактическите обстоятелства и мотивите за този извод се съдържат в съставения протокол № 37/ 4.11.2024г. -т.85 (л.36 и сл.).

На основание Решението на КЗП и чл.68л, ал.1 ЗЗП председателят на КЗП е издал оспорвания в настоящото производство административен акт.

Жалбата е подадена от надлежна страна и в преклузивния срок по чл.149,

ал.1 от АПК, поради което е процесуално допустима. Оспореният административен акт е издаден от компетентен орган в кръга на предоставените му правомощия, съгласно чл. 68л от Закона за защита на потребителите, както и в предписаната от закона форма след вземане на решение на КЗП по т.85 от Протокол №37/4.11.2024 г. за установяване на нелоялна търговска практика.

Обжалваната заповед съдържа изискуемите съгласно чл. 59, ал.2 АПК реквизити – наименование на органа, наименование на акта, адресат, фактически и правни основания, разпоредителна част. В заповедта точно е описано какво представлява търговската практика.

В оспорената заповед е посочена правната квалификация, фактическите основания за издаването ѝ, както и доказателствата въз основа на които са установени. Не се констатира порок във формата по см. на чл. 146, т. 2 от АПК, който да обуславя отмяна на акта /Постановление № 4/1976г. на Пленума на ВС и ТР № 4/22.04.2004г. по дело № ТР-4/2002г. ОСС на ВАС; Тълкувателно решение № 16/31.03.1975г. на Общото събрание на гражданската колегия на Върховния съд/. Ответникът е формирал своите изводи въз основа на приложения и приобщен в административната преписка доказателствен материал. Волята на административния орган е ясно изразена, не съществуват пропуски или грешки, което е предпоставка за правилното упражняване на съдебния контрол за законосъобразност и осигурява възможност на оспорващия да организира адекватно защитата си във висящия съдебен процес. Мотивирането на акта следва да бъде разгледано в съответствие с правилата за провеждане на процедурата пред административния орган, доколкото същественото им нарушаване води до ограничаване правото на защита и правото на участие в административния процес /широк смисъл/- чл.168, ал.1 във връзка с чл. 146, т. 3 от АПК. Съществени са само онези нарушения, които, ако не бяха допуснати, биха довели или биха могли да доведат и до друго решение на поставения пред административния орган въпрос. Прилагането на ПАМ е в компетентността на ответника и същата следва да е с превантивен характер по осъществявана търговска политика. Във връзка с възражението, че в цялата си дейност до момента, при упражнено право на отказ и упражнено право на предсрочно погасяване на кредита, жалбоподателят, а доколкото му е известно и гарант не са изисквали заплащане възнаграждение за допълнителна услуга, вкл възнаграждение по договор за поръчителство с гарант, то това е ирелевантно, тъй като подобен факт не е въведен в хипотезата на нарушената правната норма. Същият би могъл да има отношение при определяне на санкцията в евентуално административнонаказателно производство спрямо жалбоподателя, но не и в производството по налагане на принудителна административна мярка.

Жалбоподателят е свободен да провежда търговската си политика съобразно своите интереси, но при спазване законодателството на страната. След като е налице наложена забрана, жалбоподателят трябва да изключи всяко поведение, което я нарушава. В заповедта е точно описано какво представлява търговската практика.

Съдът не откри допуснати съществени процесуални нарушения, които да са самостоятелно основание за отмяна на оспорената заповед. Във връзка с извършената проверка КЗП е изисквала становище и необходими документи от жалбоподателя на основание чл. 192, т. 2 ЗЗП. „Зи Метрикс“ АД не е бил лишен от възможността да организира и проведе в пълен обем своята защита в хода на адм

производство по издаване на оспорения акт, така и да депозира впоследствие жалба срещу заповедта, предмет на настоящото съдебно производство. Административният орган е изяснил релевантните за случая факти и обстоятелства, обсъдил е становището на проверяваното лице, изискал е допълнителни доказателства и е приел неговите обяснения, като е спазил и основния принцип на процеса относно събирането и проверката на доказателствата.

Уредбата на нелоялните търговски практики се съдържа в глава IV, раздел III от Закона за защита на потребителите /ЗЗП/. Според чл. 68л. ал.1 от ЗЗП когато Комисията за защита на потребителите установи, че търговската практика е нелоялна, председателят на комисията издава заповед, с която забранява прилагането на търговската практика. Чл. 68в от ЗЗП съдържа общото правило - забраняват се нелоялните търговски практики. Нормата на чл. 68г, ал.1 от ЗЗП посочва, че търговска практика, от страна на търговец към потребител е нелоялна, ако противоречи на изискването за добросъвестност и професионална компетентност и ако променя или е възможно да промени съществено икономическото поведение на средния потребител, когато засяга или към когото е насочена, или на средния член от групата потребители, когато търговската практика е насочена към определена група потребители. Процесната заповед е издадена на посоченото правно основание чл.68г, ал.1 от ЗЗП. Разпоредбата на чл. 68г, ал. 1 ЗЗП съдържа дефиницията на основния състав на нелоялните търговски практики, уредени в чл. 68б - 68м ЗЗП. Видно от разпоредбата нелоялната търговска практика по чл. 68г, ал. 1 ЗЗП съдържа кумулативно две предпоставки: 1.) противоречие на изискването за добросъвестност и професионална компетентност и 2.) способност да промени или възможност да промени икономическото поведение на средния потребител.

Дефиницията на добросъвестност и професионална компетентност е дадена в § 13, т. 28 ЗЗП. Тя безспорно е изградена на базата на оценъчни понятия в областта на добрите нрави, което значи, че съдът следва да извърши преценка в контекста на фактите по делото и добрите постижения в процесната област.

С оглед посоченото правно основание и изложените в акта мотиви следва да се прецени законосъобразността на оспорената заповед.

Адм. орган застъпва тезата, че „Зи Метрикс“ АД като задължава кредитополучателите при упражняване правото на отказ от сключения договор и при предсрочно погасяване на кредита да заплатят възнаграждението за допълнителна услуга /предоставяне на гаранция/ в пълен размер, противоречи на изискването за добросъвестност и професионална компетентност и е в противоречие на чл. 29 ал.7 ЗПК и заобикаляйки чл. 32 ал.1 от ЗПК, представлява нелоялна търговска практика по смисъла на чл. 68г, ал.1 вр с чл. 68в ЗЗП. Въведените от кредитора изисквания за заплащане в пълен размер на възнаграждението за допълнителна услуга при предсрочно погасяване на кредита не само гарантирало на дружеството възнаградителна „скрита“ вноска, но и водело до нерегламентирано финансово обременяване на кредитополучателя. Волята на законодателя била кредитополучателят по всяко време да погаси изцяло или частично задълженията си по договора за кредит, с изрично право на намаляване общите разходи по кредита за оставащата част от срока на договора, поради което заобикалянето на ЗПК трябвало да бъде преустановено моментално.

От ангажираните доказателства, в т.ч. договор за потребителски кредит от 16.09.2024г сключен между жалбоподателя „Зи-Метрикс“ АД като кредитор и И. Г.

като кредитополучател, ведно с погасителни планове, стандартен европейски формуляр, общи условия, тарифа за бързи кредити, заявление за кредит, декларации, договор за поръчителство от 16.09.2024г между „Зи-Метрикс“ АД като кредитор и „РМД Груп“ ЕООД като гарант и И. Г. като кредитополучател, се установява, че потребителят е избрал да ползва допълнителна услуга към договора за кредит, а именно : поръчителство от търговско дружество /гарант/ срещу заплащане на възнаграждение за предоставяне гаранция от дружеството-поръчител РМД Груп ЕООД. Потребителят се е съгласил с общите условия към договора за потребителски кредит, в т.ч. и с условията по т.113 ал. 3 и т.138. Преди да положи подписа си в договора, потребителят се е запознал с условията на същия, направил е своя избор да ползва допълнителна услуга към договора за кредит, а именно: поръчителство от търговско дружество /гарант/ срещу заплащане на възнаграждение за предоставяне гаранция от дружеството-поръчител РМД Груп ЕООД. Съгласяйки се с Общите условия се е съгласил и с посочените в оспорената заповед т.113 ал.3 според която при валидно реализирано право на отказ, кредитополучателят е длъжен да изплати на кредитора разходите за допълнителни услуги които вече са били извършени изцяло и с т.138 изр. последно според която възнаграждението на гаранта е разход който се дължи към момента на влизане в сила на договора за поръчителство с гарант, въпреки че по договорка между страните същото може да се заплати разсрочено. Тоест, потребителят е категорично информиран при сключване на договора, че при упражняване правото на отказ и при предсрочно погасяване на кредита следва да заплати възнаграждението за допълнителна услуга в пълен размер. Също така в заявлението за кредит /л. 127/, което е част от преддоговорните отношения и задава рамките на преговорите изрично е посочен размера на вноската с гарант. Налице е обезпечение именно по волята на потребителя. На базата на тази именно информация е взел решение да сключи договор за кредит с посочените в него условия и погасителни планове, като при упражняване правото на отказ и при предсрочно погасяване на кредита следва да заплати възнаграждението за допълнителна услуга /предоставяне на гаранция/ в пълен размер. Съгласието на потребителя с условията на договора за кредит и договора за поръчителство, в т.ч. погасителните планове и това че дължи възнаграждение на гаранта, е конкретно и недвусмислено изразено, чрез положения от него подпис на договорите. Налице е недвусмислено заявление за съгласие от страна на кредитополучателя. Същото е направено чрез подписване на договорите, препратка към Общите условия , към погасителните планове, заявлението за кредит. Лицето предварително е информирано за условията в т.ч. за дължимото възнаграждение на гаранта в пълен размер, дори и при предсрочно погасяване на кредита. Няма недобросъвестно поведение спрямо потребителя, което би могло да го накара да си мисли, че като погаси по всяко време изцяло или частично задълженията си по договора за кредит, то ще се намалят и разходите по възнаграждението на гаранта за оставащата част от срока на договора.

Категорично е налице информираност за това, че при упражняване правото на отказ и при предсрочно погасяване на кредита следва да заплати възнаграждението за допълнителна услуга /предоставяне на гаранция/ в пълен размер. Всички приложени и цитирани по-горе документи доказват, че кредитополучателят има преддоговорна информация, че в хипотезата на предсрочно погасяване на кредита ще дължи заплащане на възнаграждение за

гарант в пълен размер. Това е предвидено и в общите условия – т.113 ал.3, т.138 и в стандартния европейски формуляр. При сключване на договор за възлагане на поръчителство кредитополучателят, след като вече е сключил договора за кредит, се информира за конкретния размер на възнаграждението за гаранта /т.2 от договора за поръчителство, л.115 от делото/. „3и Метрикс“ АД е предприело всички мерки за предоставяне на пълна информация на потребителите на дружеството. Средният потребител е взел търговско решение да се възползва от предлаганата кредитна услуга след като е получил информация за условията на кредита, и след като се е запознал с общите условия по договора. Предоставена е на потребителя предварителна информация за условията при отказ от сключения договор и при предсрочно погасяване на кредита. Потребителят има цялата и то вярна и коректна информация за условията при упражняване правото на предсрочно погасяване на кредита , в т.ч. че следва да заплати в пълен размер възнаграждението за допълнителна услуга /гаранция/. Потребителят е преценил икономическите последици от сделката на база своевременно предоставена съществена информация за условията, като е взел решение за сключването ѝ. При тези безспорно установени по делото факти, почтената пазарна практика, а и принципът на добросъвестност, изискват търговецът своевременно на информира потребителя за условията по договора. Това в случая е осъществено. Дадена е информация, че се дължи възнаграждението за допълнителна услуга в пълен размер, дори и при предсрочно погасяване на кредита. При категорично установеното, че са представени доказателства, че информацията относно дължимостта и то в пълен размер на възнаграждението за допълнителна услуга при отказ от договора за кредит и предсрочно погасяване са били сведени до знанието на потребителя от търговеца, то не може да се приеме /обратно на тезата на ответника/, че потребителят е бил подведен. Процесната търговска практика неминуемо води до допълнително финансово обременяване на кредитополучателя, но това е станало именно по волята на кредитополучателя при предварително налична информация с която се е съгласил. Категоричната информираност на потребителя не означава недобросъвестност на търговеца. Предоставената от дружеството информация по условията и погасителните вноски е ясна, поради което не води до намаляване способността на потребителя да вземе информирано решение. Потребителят е взел решение за сключване на договора за кредит и договора за поръчителство след като е информиран за дължимостта на възнаграждението на гаранта в пълен размер дори и при предсрочно погасяване на кредита. На потребителя е предоставена пълна, точна и максимално ясна информация за разходите, които следва да направи във връзка с кредита, въз основа на което е направил информиран и икономически обосноваан избор да го сключи.

След като за потребителя не е създадено погрешно впечатление, че ако погаси по всяко време изцяло или частично задълженията си по договора за кредит, ще му се намали и възнаграждението което дължи за гарант за

оставащата част от срока на договора, то не е налице и недобросъвестност от страна на „Зи Метрикс“ АД. Почтената търговска практика и добросъвестността в областта предоставянето на кредитни услуги изискват да се предоставят такива при стриктно спазване на договорените с потребителите условия, което е изпълнено.

Това дали договорените условия противоречат на чл. 29 ал.7 от ЗПК и заобикалят чл. 32 ал.1 от ЗПК би било основание за прилагане на ПАМ със заповед на председателя на КЗП на основание чл. 41, ал. 5, т. 1 от ЗПК според който Председателят на Комисията за защита на потребителите има право да: разпорежи писмено на нарушителя да преустанови нарушението на този закон. Не е елемент от фактическия състав на нелоялната търговска практика дали определени точки от общите условия към договора, с които потребителят се е съгласил противоречат на посочените по-горе законови разпоредби на ЗПК. Добросъвестността и професионалната компетентност изискват предоставянето на кредитните услуги съгласно договореното. Както е посочил ответника с издаването на процесната заповед цели да „преустанови на мига, моментално заобикалянето на закона“. Това обаче, може да бъде постигнато с издаване на заповед по чл. 41 ал.5 т.1 от ЗПК, не и посредством процесната забраняваща използването на нелоялна търговска практика. Фактическият състав на нелоялната търговска практика не е идентичен с фактическия състав обуславящ издаването на заповед по чл. 41 ал.5 т.1 от ЗПК. В настоящото производство следва да се прецени единствено налице ли са посочените по-горе елементи на фактическия състав на нелоялната търговска практика, които не включват дали договорените условия противоречат на законови разпоредби, при все че потребителят се е съгласил с тях. Както се посочи по арг от § 13 т. 28. (нова - ДВ, бр. 64 от 2007 г., в сила от 08.09.2007 г.) "Добросъвестност и професионална компетентност" е степента на специални познания, умения и грижи, които може да се очаква да бъдат притежавани и проявени от търговеца спрямо потребителя съгласно почтените пазарни практики и/или принципа за добросъвестност в сферата на дейност, упражнявана от търговеца, тоест дефиницията е на база оценъчни понятия и не обхваща противоречието, респ. заобикалянето на условията по договора със ЗПК. Това дали договорените условия противоречат на ЗПК е предмет на изследване в друго производство, не и в настоящото. Дали една търговска практика противоречи на изискването за добросъвестност и професионална компетентност не изисква изследване дали условията които налага противоречат на закона, а дали се предоставя съгласно договореното. Ответникът е смесил предпоставките за издаване заповед от вида на процесната с тези при наличието на които му е предоставена възможност да издаде заповед по чл. 41 ал.5 т.1 ЗПК, според който Председателят на Комисията за защита на потребителите има право да: разпорежи писмено на нарушителя да преустанови нарушението на този закон;

С оглед горното, не са осъществени двата кумулативни елемента на фактическия състав на нелоялната търговска практика по см. на чл. 68г, ал.

1 ЗЗП.

ЗЗП вменява на търговеца задължение да предостави на потребителя, преди придобиването на стоката или ползването на услугата, подходяща информация, която да му позволи да направи своя избор. Разпоредбата на чл. 4 от ЗЗП детайлизира съдържанието на тази информация. Нормата на ал. 2 на чл. 5 от ЗЗП поставя изискването информацията да бъде вярна, пълна, четлива, ясна и разбираема. Тълкуването на разпоредбите налага категоричен извод за безусловното задължение на търговеца всички предлагани от него стоки и услуги да носят определената в закона информация, която да позволи на потребителя да направи своя избор. Следователно, добросъвестното и компетентно осъществяване на търговската практика от страна на търговеца изисква от него да осигури и предостави на потребителя обема от информация, посочена в чл. 4 от ЗЗП. Така законодателят определя границата на задълженията на търговеца, следствие от която е неговата отговорност за изпълнението им.

Средният потребител е този, който е сравнително добре информиран и сравнително наблюдателен и предпазлив, като се отчитат обществените, културни и лингвистични фактори. Касае се за лице, което е достатъчно интелигентно и разполага с познания и опит да разбере значението на така поднесената информация, въз основа на която да вземе решение дали да сключи договора или не. В процесният случай от страна на жалбоподателя не е осъществена визираната в закона нелоялна търговска практика, доколкото е налице информираност за това, че ако предсрочно се погаси кредита, ще се дължи в пълен размер възнаградението за предоставяне на гаранция, което означава добросъвестност от страна на търговеца. Последният предоставя информация на база на която потребителят взема информирано решение. За средния потребител водещо при вземането на решение дали да сключи договора са предоставените условия. Потребителят е имал цялата - вярна и точна информация за условията по договора за кредит и възнаграденията на гаранта които се дължат в пълен размер дори и при предсрочно погасяване на кредита, като е направил своето решение.

Описаното по-горе конкретно поведение е дело на жалбоподателя, в качеството му на търговец, което неговото поведение неправилно е квалифицирано като нелоялна търговска практика. Адм. орган неправилно е преценил наличие на нелоялна търговска практика.

По изложените съображения, жалбата се явява основателна и процесната заповед следва да се отмени.

Относно разноските:

С оглед изхода на спора, на жалбоподателя по арг от чл. 143 ал.1 АПК се дължат разноски в размер на 50 лв заплатена държавна такса. С оглед изхода на спора, на ответника не се дължи юриск. възнаграждение.

Воден от горното, съдът

Р Е Ш И:

ОТМЕНЯ Заповед № 5129 от 13.11.2024г на Председателя на Комисията за защита на потребителите /КЗП/.

ОСЪЖДА Комисията за защита на потребителите /КЗП/ да заплати на „Зи-Метрикс“ АД разноси на осн. чл. 143 ал.1 АПК в размер на 50 лв.

Решението подлежи на оспорване в 14-дневен срок от съобщаването му на страните пред Върховния Административен съд.

СЪДИЯ

: